

Spis treści

Wprowadzenie	7
I	
Twórczość – analiza pojęcia i przegląd koncepcji	13
1. Pojęcie, wymiary i kryteria twórczości	13
2. Uwarunkowania i poziomy twórczości	18
2.1. Podmiotowy kontekst twórczości	20
2.2. Społeczno-kulturowy kontekst twórczości	33
3. Edukacyjne wartości funkcjonowania twórczego dzieci	39
4. Pedagogika twórczości w badaniach porównawczych	44
II	
Defaworyzacja w dyskursie nierówności społecznych i edukacyjnych	47
1. Pojęcie i wymiary defaworyzacji społecznej	47
2. Środowisko rodzinne a defaworyzacja społeczna	52
2.1. Znaczenie rodziny jako środowiska wychowawczego	55
2.2. Uwarunkowania twórczego rozwoju dziecka w rodzinie funkcjonalnej i dysfunkcjonalnej	57
3. Środowisko szkolne a defaworyzacja społeczna	61
3.1. Psychospołeczne przystosowanie ucznia	62
3.2. Uwarunkowania defaworyzacji społecznej dziecka w szkole	64
4. Edukacja i defaworyzacja społeczna w Hiszpanii i Polsce	66
4.1. Współczesny system edukacji w Hiszpanii i Polsce	67
4.2. Lokalne formy wsparcia i opieki w systemie hiszpańskim i polskim	74
III	
Metodologiczne podstawy badań	81
1. Przedmiot oraz cele badań	81
2. Problemy badawcze oraz zmienne i wskaźniki	86
3. Strategie, metody, techniki i narzędzia badawcze	94
4. Charakterystyka terenu badań i dobór próby badawczej	97
IV	
Twórczość dzieci w lokalnych formach wsparcia i opieki w Poznaniu i Tarragonie – analiza i interpretacja wyników badań własnych	99
1. Szczegółowa charakterystyka badanych grup z instytucji w Poznaniu i Tarragonie	99
2. Działalność lokalnych form wsparcia i opieki w Poznaniu i Tarragonie w kontekście wspomagania twórczości dzieci	101

2.1. Oferta i program zajęć w instytucji w Poznaniu i Tarragonie	102
2.2. Specyfika funkcjonowania instytucji w Poznaniu i Tarragonie	106
3. Rozwijanie twórczej aktywności plastycznej dzieci w badanych instytucjach	108
3.1. Rodzaje aktywności twórczych podejmowanych przez dzieci w instytucji w Poznaniu i Tarragonie	113
3.2. Wybrane czynniki oddziałujące na podejmowanie aktywności twórczych przez dzieci w instytucji w Poznaniu i Tarragonie	117
3.3. Formy pomocy skierowane do dzieci i rodziców (opiekunów) pochodzących ze środowisk defaworyzowanych społecznie w instytucji w Poznaniu i Tarragonie	122
4. Analiza porównawcza twórczości rysunkowej dzieci pochodzących ze środowisk defaworyzowanych społecznie z instytucji w Poznaniu i Tarragonie	124
4.1. Temat 1: „Kim jestem?”	127
4.2. Temat 2: „Kim chciałabym/chciałbym być w przyszłości?”	130
4.3. „Temat 3: „Moje życie na innej planecie”	134
4.4. Twórczość rysunkowa dzieci z instytucji w Poznaniu i Tarragonie – podsumowanie	140
5. Wnioski z badań oraz implikacje pedagogiczne dla praktyki edukacyjnej w kontekście wspierania twórczego rozwoju dzieci pochodzących ze środowisk defaworyzowanych społecznie	142
Zakończenie	155
Aneks	161
Bibliografia	167
Akty prawne	185
Spis schematów i tabel	187
Summary	189